

[Kjeld Olesen]

de partier, der allerede offentligt har tilkendegivet, at de finder, at de offentligt ansatte skal have mere end det, der ligger i regeringens forslag. Jeg går ud fra, at der hos de partier – for det plejer at præge dem – er den ansvarlighed, at de så giver os forklaringen på, hvordan man vil klare de samlede indkomstrammer, hvordan man vil klare betalingsbalanceunderskuddet, og hvordan man forestiller sig at den samlede lønudvikling i Danmark for alle grupper ville komme til at udvikle sig.

Vi skal jo efter denne debat i gang med udvalgsarbejdet. Vi håber, at der er nogle meget vigtige punkter, der vil indgå i overvejelserne hos de partier, der hidtil ikke har været bange for i andre situationer at tage et ansvar.

For det første er det meget vigtigt, at der er størst mulig ro på arbejdsmarkedet. Den i princippet uændrede forlængelse af overenskomsterne, der er tale om, har fået en hård medfart af arbejdsgiverne, der jo har krævet en direkte nedgang i reallønnen. Med større eller mindre kritik fra forskellige forbund har fagbevægelsen taget resultatet til efterretning. Vi, der vel ikke er helt uden kendskab til dansk fagbevægelse, kan forsikre om, at ro på arbejdsmarkedet ikke opnås ved at vedtage løsninger, som fagbevægelsen kraftigt vender sig imod. Man kan ud fra nationaløkonomiske hensyn i teorien lave pæne forslag, men deres virkninger afgøres af den hverdag, der eksisterer uden for denne sal. Jeg synes i øvrigt, at det tjener dansk fagbevægelse til ære, at dens ledere har udtrykt stor forståelse for, at vi må gå den smalle vej.

For det andet er der en forbindelse mellem befolkningens forståelse, accept, og den politiske stabilitet. Vi er indstillet på, at løsningen, forslagene, bør føres igennem, som de er foreslået, fordi de indeholder en meget vigtig indre balance. På den anden side håber vi, at de flest mulige partier under indtryk af situationens alvor vil medvirke til lovforslagenes vedtagelse.

For det tredje må udtalelser her og dér ikke forlede nogen til at tro, at socialdemokratiet lader hånt om opgaven med at bekæmpe den økonomiske krise. Det vil vi naturligvis aldrig gøre, for der er en nøje sammenhæng mellem vor konkurrenceevne, vor udlandsgæld, underskuddet på betalingsbalancen og så vore muligheder for effektivt at

bekæmpe arbejdsløsheden. Arbejdsgiverforeningen, Industrirådet og andre har hver for sig hævdet, at de havde det rigtige bud på, hvordan udviklingen vil komme til at forme sig. Er der egentlig noget at sige til, at man efterhånden nærer en stigende skepsis over for sådanne profetier, når man ser, hvor afgørende forskellige de kan være?

Vi skal naturligvis søge at anlægge så realistisk et skøn som muligt, uden at man lader forudsætningerne indordne sig under det resultat, man helst ser. Et realistisk skøn fortæller os, at det, vi nu gør, er forsvarligt. På den anden side er det også klart, at der ikke er taget højde for uventede store påvirkninger af økonomien udefra. Men det vil nu engang være tænkte situationer, som vi ikke har nogen forudsætninger for at kunne diskutere i dag.

Så vil jeg slutte af med at sige, at forhåbentlig bliver der nu en rum tid til eftertanke, når vi er kommet på den anden side af folketingets behandling af de foreliggende lovforslag. Når vi så til sin tid ser tilbage på den situation, vi just står i, vil der ud af debatten fremstå to hovedsynspunkter. For det første det, der repræsenteres af arbejdsgiverne og af visse borgerlige partier, og som går ud på, at lønningerne må holdes nede for at forbedre konkurrenceevnen, således at virksomhederne kan tjene mere og flere arbejdspladser oprettes. Og dermed er de så tilfredse. Det andet synspunkt, som bl. a. socialdemokratiet står for, er, at den økonomiske vækst har sine grænser, at der ikke ud i en lang fremtid vil være baggrund for de store indkomststigninger. Vi mener også, det er vigtigt, at vi kan klare os i konkurrence med andre, selv om det ikke i sig selv løser alle problemerne. Men så føjer vi til, at skal lønmodtagerne holde igen for at forbedre virksomhedernes indtjeningsevne og dermed skabe kapitaltilvækst, må det være en simpel retfærdighed, at lønmodtagerne får andel i ejendomsretten til den fremtidige – jeg gentager: den fremtidige – kapitaldannelse.

Nu vel, vi kommer ikke til at drøfte disse principper i dag, men nævnes skal de alligevel, og vi finder, at det ikke er spor for tidligt, at vi løser op for den stivnede og forældede problemstilling, som mange har lidt svært ved at slide sig løs af. Uden al den dramatik, der efterhånden i udlandets øjne gør os til et ejendommeligt land, vil der fak-